

Брюксел, 30 ноември 2021 г.
(OR. en)

14431/21

SPORT 84
JEUN 146
SAN 711
SOC 703
EDUC 396

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	13713/21
Относно:	Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно физическата активност през целия живот

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно физическата активност през целия живот, одобрени от Съвета (Образование, младеж, култура и спорт) на заседанието му от 29 – 30 ноември 2021 г.

Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно физическата активност през целия живот
СЪВЕТЪТ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВАТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ,
ЗАСЕДАВАЩИ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА,
КАТО ПРИПОМНЯТ, ЧЕ

1. В Препоръката на Съвета от 26 ноември 2013 г. относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност (УЗФА) в различните сектори се препоръчва, наред с другото, държавите членки да се стремят към ефективни политики за УЗФА чрез разработването на междусекторен подход, който обхваща области на политиката като спорт, здраве, образование, околна среда и транспорт и други сектори в съответствие с националните особености.
2. В заключенията на Съвета от 15 декември 2015 г. относно насърчаването на двигателните умения, физическите и спортните занимания за деца държавите членки се призовават да обмислят прилагането на междусекторни политики, наред с другото по отношение на секторите на образованието, младежта и здравеопазването, за насърчаване на физическата активност и двигателните умения в ранна детска възраст.
3. В заключенията на Съвета от 29 юни 2020 г. относно въздействието на пандемията от COVID-19 и възстановяването на спортния сектор държавите членки се призовават да насърчават „междусекторното сътрудничество и консултациите на всички равнища в области от значение за спорта, включително със спортното движение, със свързания със спорта стопански сектор и други заинтересовани страни, с цел успешно справяне с предизвикателствата пред спортния сектор, породени от пандемията от COVID-19, и укрепване на мястото на спорта в обществото“.
4. В заключенията на Съвета от 4 декември 2020 г. относно насърчаването на междусекторното сътрудничество в полза на спорта и физическата активност в обществото се подчертава, че междусекторното сътрудничество „може да играе важна роля за създаване или оптимизиране на условията за активен и здравословен начин на живот“.
5. В работния план на Европейския съюз за спорта за 2011—2014 г. насърчаването на физическата активност е посочено като ключова тема на приоритетна област „Насърчаване на участието в спортни дейности и укрепваща здравето физическа активност“.

КАТО ОТЧИТАТ, ЧЕ

6. В съвременните условия липсата на физическа активност води до сериозни здравословни проблеми. Световната здравна организация (СЗО) посочва липсата на физическа активност като един от основните рискови фактори за смъртност¹. Пандемията от COVID-19 откри още повече рисковете за здравето, породени от липсата на физическа активност.
7. В Европа се наблюдава значително засилване на вече проявилите се тенденции на липса на физическа активност на цялото население, и по-специално сред по-младите хора. Прилаганите на европейско ниво политики насърчават държавите членки да поощряват и наблюдават физическата активност; тяхното изпълнение следва обаче допълнително да се активизира².
8. В други европейски и международни документи³ също се отбелязва, че е изключително важно да се наблюдава нивото на физическа активност като част от цялостния подход към УЗФА. Извършването на мониторинг на физическата годност при спазване на Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД)⁴ може да предостави достоверни и фактологични данни за резултатите от физическата активност, а също и да открие евентуални форми на поведение, представляващи риск за здравето.

¹ Световна здравна организация (2020 г.). Насоки на СЗО относно физическата активност и заседналият начин на живот.

² Доклад на Комисията относно изпълнението на Препоръка на Съвета относно насърчаването на укрепващо здравето физическа активност в различните сектори, COM/2019/565 final.

³ Например „Стратегия за физическата активност за европейския регион на СЗО за 2016—2025 г.“, „План за действие на ЕС във връзка със затлъстяването при децата за 2014—2020 г.“ и „Глобален план за действие относно физическата активност за 2018—2030 г.“ (СЗО, 2018 г.).

⁴ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

КАТО ПРИЗНАВАТ, ЧЕ

9. Физическата активност е един от най-важните и ефективни фактори за поддържане на физическото и психичното здраве в течение на целия живот. Тя оказва положително въздействие и върху профилактиката на някои здравословни проблеми и заболявания, като сърдечносъдовите заболявания, диабета тип 2 и т.н.
10. С помощта на системи за мониторинг на физическата годност може да се придобие представа за обхвата на проблема с липсата на физическа активност и да се направи оценка на ефективността на всички политики, планове за действие или инициативи, приети на местно, национално или европейско равнище.
11. Концепцията за физическа активност през целия живот следва да се основава на редовна физическа активност, която може да бъде подкрепена от основан на фактите мониторинг на физическата годност, с цел поддържане на здравето на всеки в рамките на целия живот.

КАТО ИЗТЪКВАТ, ЧЕ:

12. Редовната и достатъчна⁵ физическа активност е важна за здравословното развитие на децата и юношите — както за физическото им състояние, така и за умствените и социалните им способности.
13. Особено важна е редовната физическа активност в контекста на активния и здравословен начин на живот на възрастните, дори когато са започнали физически упражнения едва в зряла възраст. Редовната физическа активност е важен фактор и за предотвратяване на спад в изпълнението на професионалните задължения. Предвид факта, че възрастните прекарват една трета от живота си на работното място, работната среда е изключително важна за насърчаване на физическата активност.

⁵ Световна здравна организация (2020 г.). Насоки на СЗО относно физическата активност и заседналият начин на живот.

14. При групите в неравностойно положение⁶ във всички възрасти често се наблюдава недостатъчна физическа активност, тъй като те разполагат с по-малко възможности и ограничен достъп до упражняването ѝ, което ги излага на по-висок риск да развият определени заболявания. Следва да предоставим на тези целеви групи равни възможности и да им позволим да участват в пригодени към нуждите им програми за редовна физическа активност и спорт.
15. В съответствие с концепцията за физическа активност през целия живот това в дългосрочен план би следвало да направи европейските граждани физически по-активни с цел да се подобри физическото и психичното им здраве и да се намалят натискът върху здравните ни системи и разходите, свързани със здравето⁷. При възможност следва да се съгласуват политическите програми и да се насърчава междусекторното сътрудничество, за да се постигнат възможно най-добрите резултати.

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, ЧЕ:

16. *Здравословен начин на живот*: в много държави политиките в областта на общественото здраве и спорта имат за цел преди всичко да насърчат гражданите да водят активен и здравословен начин на живот през целия си живот и да упражняват физическа активност и спорт⁸. Наред с това, по линия на няколко европейски инициативи по проекти се цели включване на физическата активност в учебните програми в областта на здравеопазването, за да се осигурят по-добри съвети и подкрепа за физическата активност в клинична среда⁹.

⁶ Определение съгласно Европейския институт за равенство между половете (EIGE): „Групи хора, които са изложени на по-висок риск от бедност, социално изключване, дискриминация и насилие в сравнение с общото население, включително, но не само, етнически малцинства, мигранти, лица с увреждания, изолирани възрастни хора и деца“.

⁷ Международна асоциация за спорт и култура (ISCA): „Икономическата цена на липсата на физическа активност в Европа: доклад на ISCA/Cebr“, юни 2015 г.

⁸ Например на равнище ЕС Европейската комисия лансира инициативата „Здравословен начин на живот за всички“ като двугодишна кампания, в рамките на която спортът и активният начин на живот се свързват със здравето, храните и други политики. „Призивът от Тарту за здравословен начин на живот“ беше обявен през 2017 г.

⁹ Световна здравна организация (2018 г.). Насърчаване на физическата активност в сектора на здравеопазването.

17. *Мониторинг*: някои държави наблюдават промените във физическата годност на своето население и могат също да предоставят на всеки, на доброволна основа, обратна информация за развитието на нивото на физическата му годност. Някои държави разполагат със системи, даващи им възможност ежегодно да проследяват и оценяват физическата подготовка на учениците и младите хора¹⁰.
18. *Междусекторно сътрудничество*: насърчаването и наблюдението на физическата активност следва да се извършват в съответствие с междусекторен подход при спазване на ОРЗД. Роля за насърчаването на физическата активност и мониторинга на физическата годност играят не само спортните институции, но и тези, свързани с общественото здраве, инфраструктурата, образованието и обучението, работната среда, младежта и т.н. Ето защо следва да бъдат привлечени всички нива на управление, гражданското общество, спортните клубове, местните общности и др.
19. *Промените в поведението* са въпрос на дългосрочно развитие в съответствие с насоките за физическата активност¹¹, в които се набляга на включването на достатъчно ниво на физическа активност в ежедневието. Това означава, че политиката следва също да се прилага по интегриран начин и да визира различни моменти от деня и различни ситуации от ежедневието.
20. *Медии*: медиите могат да играят роля за насърчаване на социалната отговорност, спортната дейност и кампаниите за повишаване на осведомеността за ползите от физическата активност и ограничаването на липсата на активност.
21. *Европейски инициативи и проекти*: различни европейски проекти и инициативи допринасят за разработването на политики, насочени към насърчаване на здравословния начин на живот, както и за разработването на системи за мониторинг на физическата годност с цел да се предоставят сравними, валидни и достоверни данни във всички държави — членки на ЕС. Това може да помогне на разработващите политики да създадат условия за физическа активност през целия живот и да постигнат по-голямо въздействие върху здравето.

¹⁰ Например Кипър (в скоро време), Литва, Нидерландия, Португалия, Словения, Унгария, Финландия и др.

¹¹ Световна здравна организация (2018 г.): „Глобален план за действие относно физическата активност за 2018—2030 г.: по-активни хора за един по-здравословен свят“.

ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРИНЦИПА НА СУБСИДАРНОСТ И НА СЪОТВЕТНИТЕ РАВНИЩА,

22. Да продължат да насърчават и поощряват физическата активност на населението през целия живот, включително на групите в неравностойно положение, като наблегнат на ограничаването на липсата на физическа активност чрез обмен на най-добри практики, например използването на мобилни и безжични технологии, както и на медиите и други комуникационни канали.
23. Да подкрепят инициативи и кампании на национално, регионално и/или местно равнище, които способстват за физическата активност, разработването на системи за мониторинг и участието на всички в спортна дейност, като Европейската седмица на спорта, „Здравословен начин на живот за всички“, Евробарометър относно спорта и физическата активност, изследването „Европейско здравно интервю“ — Въпросник за физическата активност (EHIS-PAQ) и др.
24. Когато е целесъобразно и в съответствие с ОРЗД, да създават и популяризират основани на фактите национални, регионални и/или местни системи за мониторинг на физическата годност, които мотивират населението да практикува физическа активност през целия живот и предлагат, на доброволна основа, подходяща индивидуализирана обратна връзка и проследяване на промените във физическата годност и предоставят ценна информация за разработването на политиките¹².
25. Да подкрепят чрез междусекторен подход политики на всички равнища, насочени към изграждането на достъпни и устойчиви публични зони, в които всички граждани да могат да практикуват спортна дейност или физическа активност през целия живот, като квартални пространства, новозастроени зони, тротоари с велосипедни или джогинг ленти, спортни съоръжения в училища и университети и др., например чрез средствата на политиката на сближаване.

¹² Например чрез осигуряване на инструменти за мониторинг на физическата годност, които позволяват да се проучат тенденциите в здравето на населението, въздействието на националните политики в тази област и здравните интервенции на местно, регионално и/или национално равнище.

26. Да набележат и синхронизират, на всички равнища и с участието на съответните публични органи и научната общност, политики и мерки, които имат за цел да поощряват хората да упражняват спортна дейност или физическа активност през целия живот, както и да насърчават лицата, отговорни за вземането на решения в различните сектори, да отчитат в по-голяма степен в съответните политики ползите, до които могат да доведат физическата активност през целия живот и мониторингът на физическата годност на населението.
27. Да обменят добри практики за начините, по които хората могат да бъдат мотивирани да се движат и извършват физически упражнения през деня, и да споделят информация за ефективни инструменти и политически инициативи при различни условия в ежедневието с цел стимулиране на физическата активност, включително в училищата и на работното място.
28. Когато е възможно, да засилят сътрудничеството със сектора на здравеопазването при предписване на физически упражнения и предоставяне на консултации от страна на медици и специалисти.

ПРИКАНВАТ КОМИСИЯТА

29. Да проучи възможността да се подпомогне разработването на хармонизирана система от данни, която позволява извършването на мониторинг на физическата активност на европейско равнище с цел да се направи по-точна оценка на здравните, социалните и икономическите последици.
30. Да съдейства за опознаване на фактите за цената на здравните рискове, свързани с липсата на физическа активност, и да осигурява видимостта им, по-специално на разходите за здравеопазване, с цел да се подпомогне вземането на публични решения относно инвестициите, които трябва да бъдат направени на европейско равнище в тази област.
31. Да подкрепя обмена на най-добри практики, свързани със съществуващите успешни проекти и мрежи, относно насърчаването на физическата активност през целия живот и мониторинга на физическата годност, като включва по целесъобразност мрежата от контактни звена за УЗФА. С цел подпомагане на мониторинга на физическата годност в цяла Европа и създаване на основа за бързо разработване на политики, основани на фактите, да насърчава тези практики на подходяща европейска платформа съвместно с мрежата от контактни звена за УЗФА.

32. Да обмисли финансиране от ЕС, например по линия на програмата „Еразъм+“, InvestEU и др., което би могло да подпомогне европейското сътрудничество и да стимулира създаването на национални, регионални и/или местни системи за мониторинг на физическата годност.
33. Да информира държавите членки и спортното движение относно съответните програми и инициативи на ЕС за финансиране, които могат да се използват за подкрепа на междусекторни проекти, свързани със спорта и физическата активност, и за насърчаване на здравословен начин на живот, както и на създаването на национални, регионални и/или местни системи за физически мониторинг, например чрез „Еразъм+“, програмата „ЕС в подкрепа на здравето“, „Хоризонт Европа“, InvestEU и др.

ПРИКАНВАТ СПОРТНОТО ДВИЖЕНИЕ И ДРУГИТЕ СЪОТВЕТНИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

34. Да обмислят използването на съществуващи безплатни платформи¹³, в съответствие с ОРЗД, за целите на мониторинга на физическата годност на гражданите като диагностичен и мотивиращ инструмент, който способства за физическата активност през целия живот.
35. Да продължат да изтъкват възможностите за участие на гражданите в спортна дейност и физическа активност през целия живот в осъществяваните от тях дейности, проекти и инициативи, включително предназначения за различни целеви групи.
36. Да си сътрудничат тясно със заинтересовани страни в други сектори с цел да се преодолеят съществуващите пропуски в предлагането на възможности за участие в спортна дейност и физическа активност в различни ситуации от ежедневието.
37. Да участват активно, ако е целесъобразно, в разработването на национални, регионални и местни системи за мониторинг на физическата годност и стратегии за увеличаване на физическата активност на гражданите през целия живот.
38. Да приспособят инструментите си за комуникация, в съответствие с ОРЗД, към целевите аудитории въз основа на конкретни действия.

¹³ Например онлайн платформа, която подпомага създаването на програми за мониторинг на физическата годност, предоставящи обратна информация за конкретни индивидуални резултати.

Определения за целите на настоящите заключения:

Физическата активност обикновено се определя като всяко движение на тялото, произведено от скелетни мускули, което изисква разход на енергия¹⁴. Отнася се за всички движения, включително през свободното време, транспорта от и до определена точка или в рамките на работата на дадено лице.

Физическа годност е способността да се изпълняват ежедневните задачи със сила и бързина, без прекомерна умора и достатъчна енергия, за да се може човек да се наслади на свободното време и да се справи с непредвидени извънредни ситуации.

Физическа активност през целия живот е всяка физическа активност, извършвана в течение на целия живот, с цел подобряване на здравето, предотвратяване на незаразните болести и поддържане на здравословно тегло, качество на живот и благоденствие в личен, граждански, социален и/или трудов аспект.

¹⁴ Въз основа на Световна здравна организация (2020 г.): Насоки на СЗО относно физическата активност и заседналият начин на живот.

ПОЛИТИЧЕСКИ КОНТЕКСТ

1. Заключение на Съвета от 27 ноември 2012 г. относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност.
2. Препоръка на Съвета от 26 ноември 2013 г. относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност в различните сектори.
3. Заключение на Съвета от 15 декември 2015 г. относно насърчаването на двигателните умения, физическите и спортните занимания за деца.
4. Заключение на Съвета от 29 юни 2020 г. относно въздействието на пандемията от COVID-19 и възстановяването на спортния сектор.
5. Заключение на Съвета от 4 декември 2020 г. относно насърчаването на междусекторното сътрудничество в полза на спорта и физическата активност в обществото
6. Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно работния план на Европейския съюз за спорта (1 януари 2021 г.—30 юни 2024 г.) (ОВ С 419, 4.12.2020 г., стр. 1).
7. Резолюция на Европейския парламент от 10 февруари 2021 г. относно последствията от COVID-19 за младежта и спорта (2020/2864(RSP)).